

การสำรวจพรรณปลาน้ำจืดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และ
ลุ่มน้ำแม่ห้าปัตตานี

**A survey of freshwater fishes in
Lower Eastern River Basin and
Pattani River Basin of southern Thailand**

วชิระ เหล็กน้อม

สมอ

เลขที่	04634.15	026	15157	ค	1
Bib Key	222542				

พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา
แห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ปี 2543

บทคัดย่อ

ทำการสำรวจและรวบรวมพรรณปลาหน้าจืดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่างและลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานี ระหว่างเดือน เมษายน 2543 และ ธันวาคม 2544 โดยใช้เครื่องมือแห อวนทับตลิ่งขนาดเล็ก สวิง ตั้งแต่พื้นที่ ลุ่มน้ำตอนบนจนถึงที่ราบลุ่มตอนล่างและพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณใกล้เคียง ทำการถ่ายภาพ บันทึกและรวบรวมตัวอย่างพรรณปลา ในแต่ละสถานที่ที่เก็บตัวอย่าง แล้วเก็บรักษาตัวอย่างในฟอร์มาลินเป็นกลางเข้มข้น 10% เพื่อนำมาศึกษาทางอนุกรมวิธานในห้องปฏิบัติการ จำแนกตัวอย่างทุกตัวจนถึงระดับสปีชีส์ แล้วทำการเลือกตัวอย่างที่สมบูรณ์เพื่อเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อใช้ในการอ้างอิง

จากการสำรวจพบพรรณปลาทั้งหมดในลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง จากลุ่มน้ำคลองนาทับ แม่น้ำเทพา แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำยะกัง แม่น้ำบางนรา แม่น้ำโกลก ระหว่างเดือนเมษายน 2543 และ ธันวาคม 2544 รวมทั้งสิ้น 233 สถานีสำรวจ จำนวน 269 ตัวอย่าง รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 10084 ตัว สามารถจำแนกพรรณปลาตามหลักอนุกรมวิธาน ได้ทั้งสิ้น 11 อันดับ 38 วงศ์ รวมทั้งสิ้น 174 สปีชีส์ ปลาในวงศ์ปลาตะเพียน เป็นวงศ์ที่มีความหลากหลายของสปีชีส์สูงที่สุด และมีจำนวนตัวอย่างที่รวบรวมได้สูงที่สุด ความผันแปรของความหลากหลายของพรรณปลาในลุ่มน้ำนี้กับลุ่มน้ำอื่นๆใกล้เคียง อาจเป็นผลเนื่องจากความแตกต่างของขนาด ลักษณะสภาพความซับซ้อนของพื้นที่ที่เก็บตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษา ครั้งนี้กับการศึกษาที่แล้วๆ

Abstract

Study on species diversity of fishes in lower eastern basin and Pattani River basin of southern Thailand was conducted between April 2000 and December 2001, by using cast net and small beach seine nets. Several locations from small river basins in lower eastern basin, including Klong Na Tab Basin, Tephra River Basin, Pattani River Basin, Sai Buri River Basin, Ya Kang River Basin, Bang Nara River Basin, Kolok River Basin of southern Thailand were chosen for collecting from upper watershed areas downward to lower reach flood plains. Fish samples were preserved by 10% neutral formalin and taken for taxonomical study in laboratory. All specimens were identified to species level and selected specimens were registered and deposited in Prince of Songkla University Zoological Collection.

There were 10084 specimens, of 11 orders 38 families 174 species in the collections, 233 sites and 269 samples. Cyprinids were the most dominant and abundance. Variability in species diversity was probably due to size of river basins, sample locations and complexity of habitats within the river basin as well as associated environment and type of fishing gear.